

Dr. Bruce Waltke, Zaburi, Hotuba ya 28

© 2024 Bruce Waltke na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Bruce Waltke katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Zaburi. Hiki ni kipindi cha 28, Uhariri wa Psalter.

Katika kushughulikia mbinu mbalimbali za kuelewa Zaburi, tuliangalia muktadha wa kihistoria wa Zaburi na Zaburi za kifalme.

Tuliangalia namna mbalimbali za Zaburi. Katika saa ya mwisho, tulitazama Zaburi ya Hekima ambayo ilichukua jukumu katika uhariri wa Zaburi. Hii itakuwa wazi zaidi.

Tuliangalia eskatolojia, njia ya kimasiya ya kuzitazama Zaburi. Katika mhadhara huu, tutakuwa tukiangalia uhariri wa kitabu cha Zaburi, tukielewa jinsi kitabu kinavyopatana kiujumla.

Sasa kwa kuwa tumezingatia sehemu hizo, vema, hebu tuanze na maombi. Baba, tunakuomba neema ya kujifunza na kuelewa kwetu. Tunakuomba utupe nguvu na nishati kadri tunavyohitaji. Tunakutazama. Tunakutegemea katika jina la Kristo. Amina.

Katika hotuba hii, kwanza kabisa, nitajadili kwa ufupi tu vichwa vya Zaburi.

Kisha nitajadili mchakato ambao Zaburi zilikusanywa na kuja pamoja hadi utunzi wao wa mwisho katika kanuni. Kisha hatimaye kwenye ukurasa wa 344, nadhani, nitazungumzia umuhimu wa jinsi vitabu hivi vinavyowekwa pamoja. Kitabu cha Zaburi ni kama tutakavyoona, vitabu vitano.

Imegawanywa katika vitabu vitano. Lakini ukitazama kitabu hicho kwa ujumla wake, katika Biblia ya Kiebrania, hakuna jina la kitabu kama hicho. Kwa kawaida vitabu vya Biblia vimo katika Pentateuki, vinaitwa kwa neno la kwanza.

Kwa hivyo, neno la kwanza katika Kiebrania la Mwanzo ni Bereshit na hilo linakuwa jina. Katika Kutoka, una Eleh Shemot, ambayo ina maana ya majina. Na kwa hivyo, jina la Kutoka limechukuliwa.

Neno la pili ni Shemoti. Neno la kwanza la Mambo ya Walawi ni Vayiqra, Bwana aitwaye. Na hivyo ndivyo Mambo ya Walawi.

Katika Zaburi ya 4, ina, katika mstari wa kwanza, inataja kwamba ilikuwa jangwani, Bamidbar, na hiyo inakuwa jina. Hesabu huanza na Devarim, maneno ya. Lakini katika kitabu cha Zaburi, haifanyi kazi hivyo.

Lazima niseme kwamba kwa manabii, waliitwa kwa jina la nabii. Kwa hiyo, inaitwa kwa jina la Isaya au Ezekieli au Yermia. Lakini katika Biblia ya Kiebrania yenyewe, hakuna jina.

Huenda kukawa na rejea ya hatua ya awali ya kitabu katika Zaburi 72, ambapo inasema, sala za Daudi, mwana wa Yese, zimekamiliwa. Na inaweza kuwa kulikuwa na mkusanyiko wa awali ambao uliitwa maombi ya Daudi. Lakini hiyo inaonekana kuwa maganda ya mayai, ukipenda, ganda la yai, ukipenda, la hatua ya awali ya kitabu.

Jina la kitabu katika fasihi ya Kiyahudi na fasihi ya marabi ni Zephyr Tehillim. Zephyr maana ya kitabu na Tehillim maana ya sifa. Wakati mwingine hufupishwa tu hadi Tehillim au muundo wa ujenzi, Tehillim, ambayo inamaanisha kitabu cha sifa.

Ilipata jina lake, kwa hivyo, inaonekana kutoka kwa yaliyomo kwenye kitabu kwa sababu kama tulivyosema, karibu Zaburi zote zina sifa. Ya pekee ambayo haina sehemu ya sifa kama hiyo ni Zaburi 88. Zaburi 88 inaitwa kondoo weusi wa Zaburi.

Lazima niseme kulikuwa na wakati ambapo nilitatizwa na ukweli kwamba kulikuwa na zaburi moja isiyo na sehemu ya sifa halisi, ingawa inataja kazi ya Mungu katika historia ya Israeli. Rejea fupi tu kwake. Hadi wakati fulani nilipochoka sana na kuvunjika moyo sana, sikuwa na hata nguvu ya kuomba.

Nilitambua kwamba angalau zaburi hiyo ilikuwa na nguvu ya kuomba na kwamba yenyewe ni ya ukombozi. Nilishukuru kwa hilo. Lakini zaburi, una zaburi nzima ambazo ni sifa, una nyimbo za shukrani za sifa.

Nilisema, hata zaburi za maombolezo zimepangwa kwa sifa. Kwa hiyo, inafaa sana kwamba kitabu hicho kinaitwa Kitabu cha Sifa. Katika Septuagint inarejelewa kama nyimbo, nadhani, nyimbo.

Jina Zaburi kwa kweli limetokana na mojawapo ya kodeksi kuu za Septuagint, ambayo ni Kodeksi ya Vatikano inayorejelewa kuwa Kodeksi B. Ni ya kati ya miaka 350 na 400 hivi. Hapo jina lake ni Zaburi. Hiyo ni tafsiri au tafsiri ya kwenye kichwa cha Zaburi, Zaburi ya Daudi, kwa mfano, neno la Kiebrania ni mizmor.

Hiyo imetafsiriwa katika Zaburi. Hiyo inakuwa, vema, katika Codex Vaticanus, ni Zaburi, Zaburi. Katika Codex Alexandrinus, ambayo ni ya takriban 400 AD, inaitwa Psalterion.

Kutokana na hilo tulitengeneza jina la Psalter. Kwa hiyo nyakati fulani kutokana na uvutano huo wa Kigiriki, kinarejelewa kuwa kitabu cha Zaburi. Nyakati nyingine inaweza kujulikana kama Psalter.

Jerome, alipokitafsiri, alikiita Leva Psalmorum, kitabu cha Zaburi. Alichukua hilo dhahiri kutoka kwa neno la Kigiriki Psalmoi. Kwa hivyo kwa vyovyote vile, kinaitwa kitabu cha Zaburi, ambacho kitaalamu kinazungumza kwa Kiingereza, ni kupitia Kigiriki na kupitia Kilatini, na kwa Kiingereza kinaitwa kitabu cha Zaburi.

Kusema kweli, kama tulivyoona Zaburi au mizmor ilimaanisha wimbo unaoimbwa kwa kuambatana na ala ya nyuzi. Lakini kwa kuwa maneno ya sifa ni yenye nguvu sana katika kitabu hicho hivi kwamba Zaburi sasa yamaanisha wimbo unaoimbwa kwa ala ya nyuzi, neno la sifa ni lenye nguvu sana hivi kwamba Zaburi inahusisha wimbo wa sifa. Kwa hivyo aina hiyo inakupa usuli wa jina la kitabu.

Kwa hiyo nilizungumza kuhusu jina la Kiebrania, kirabi, na fasihi ya Kiebrania iliyofuata ikiendana na sifa ambazo katika Biblia ya Kigiriki, katika Codex Vaticanus, inaitwa Psalmoi. Katika Codex Alexandrinus, inaitwa Psalterium, ambayo inakuja kwa Kiingereza kama Psalter. Na kwa Kilatini Jerome aliiita Leva Psalmorum au kwa kifupi Psalmoi.

Kwa hivyo, inaonyeshwa, kwamba inapaswa kuashiria wimbo unaoimbwa kwa kuambatana na ala za muziki, lakini unajumuisha wimbo mtakatifu au wimbo. Kwa hiyo hilo linatutambulisha hatimaye katika mhadhara uliopita, ninachukua kuchukua kichwa cha kitabu ambacho tumekuwa tukisoma wakati huu wote.

Hatua ya pili tutakayozungumzia ni jinsi gani kitabu kilikuja pamoja, mchakato wa ukusanyaji wake. Mtu fulani amesema vizuri kwamba unaweza kufikiria mkusanyo wake jinsi matone ya mvua yanavyokua na kuwa chemchemi na kuwa vijito vidogo. Wanaingia kwenye vijito na kisha wanaingia kwenye mito midogo na kwenye mito mikubwa na hatimaye baharini. Kwa hivyo, tutakuwa, inaanza na zaburi hizi za kibinafsi na zinakusanywa na zinakusanywa katika vitabu hadi mwishowe tunapata kanuni.

Kwa hivyo, tutakuwa tukiangalia mchakato huu na kuangalia hatua ambazo kitabu kilikuja pamoja. Hatua ya kwanza, bila shaka, ilikuwa nyimbo za mtu binafsi au zaburi ya mtu binafsi. Kama tulivyoona, baadhi zilitungwa kwa ajili ya hekalu, yaani, zaburi za sifa.

Nyimbo hizo pengine zilitungwa kwa ajili ya hekalu. Nyimbo za sifa za shukrani kuandamana na dhabihu kamili. Kwa hiyo, ulikuwa na neno la sifa pamoja na dhabihu ya sifa.

Hizo zilikusudiwa kwa ajili ya hekalu, lakini maombolezo ya Daudi yalionekana kuwa yalitungwa mbali na hekalu katika matukio mbalimbali, hasa ilipokuwa zaburi saba aliposhindana na Sauli naye alipokuwa nyikani. Kwa hiyo, hawakuliona hekalu hasa, lakini kwa sababu alikuwa mtu mwenye mvuto na alikuwa ameandika, ni wazi kuwa

kuna mtu aliandika mashairi haya ambayo alikuwa ametunga. Hiyo iliongoza kwenye hatua ya pili ya zaburi zote ambazo zinakabidhiwa kwa mwanamuziki mkuu.

Kwa hiyo hata zaburi za maombolezo hukabidhiwa kwa wanamuziki wakuu. Mwanamuziki mkuu aliikubali kwa hiyo kwa ajili ya demokrasia. Huenda walimrejelea Daudi mmoja-mmoja na kwa ajili ya mfalme, lakini pia walikuwa wanafanywa kidemokrasia ili watu wote waweze kuimba zaburi hekaluni, au angalau makuhani wangeweza kuimba zaburi hekaluni, au mfalme angeweza kuimba zaburi hekaluni.

Labda, kama tulivyosema, wengi wao walikuwa antiphonal. Kwa hiyo, ulikuwa na kuhani kuimba, ulikuwa na watu kuimba, ulikuwa na mfalme kuimba, na pengine kuhani au nabii alimwakilisha Mungu na kutoa sauti ya Mungu ndani ya zaburi. Kwa hivyo, unayo hatua ya kwanza ni zaburi za kibinafsi ama za hekalu au mbali na hekalu, maombolezo.

Kisha una hatua ya pili ambapo sasa zimepitishwa na kutumika katika hekalu. Maelezo mengine juu ya ukurasa wa 337, ambapo ninazungumza kuhusu baadhi ya hati-kunjo za Qumran na hiyo ina maelezo kidogo sana kwa utangulizi wa kitabu cha Zaburi. Mimi nina kwenda ruka kwamba.

Hatua ya tatu ni hawa sasa wanaonekana, hatua ya tatu inaonekana kuwa walikusanywa katika makundi. Katika sehemu hii, ninajadili ni aina gani ya vikundi vinakusanywa. Kwa hivyo, ninazungumza juu ya jinsi zilivyokusanywa na mwandishi au kwa aina, na kisha moja ya shida katika Zaburi inajulikana kama Zaburi ya Elohist.

Zinaonekana kukusanywa kwa namna fulani kwa kurejelea jina Elohim. Nitaingia katika hilo kwa undani. Kulikuwa na mbinu zingine ambazo zilikuwa vikundi vya mada na mbinu zingine za kuweka vikundi.

Ninaangalia baadhi ya mbinu hizo nyingine. Kwa kweli nategemea kwa kiasi kikubwa tasnifu ya udaktari ya Gerard Wilson ya Yale iliyoandikwa kuhusu Brevet Childs walioshughulikia uhariri wa Psalter. Una rejeleo hilo kwenye biblia yako.

Hatua ya nne ni kwamba zitakusanywa. Kisha tunawaweka katika vikundi na inaonekana kama hatua ya mwisho, wamekusanywa katika vikundi vitano, vitabu vitano, kama nilivyosema. Na tutaangalia hilo.

Na hatimaye, tuna kanuni yenyewe, Masora, kile hasa kinakuwa kitabu chenyewe katika kanuni za Agano la Kale na kisha cha Maandiko Matakatifu. Naam, hebu tuangalie hilo kwa undani zaidi basi, tunapoangalia jinsi zilivyoungana katika hatua ya tatu ya jinsi walivyokusanywa katika makundi. Wilson anaonyesha kwamba mchakato wa kukusanya ulifanyika mapema kuhukumu kutoka kwa usawa wa

kikabari mapema kama 2334 hadi 2279 katika BC, kabla ya Kristo, ikiwa sivyo mapema.

Kwa hiyo, ushahidi kutoka Mesopotamia ni kwamba kundi hili lilitokea mapema sana katika historia ya kuundwa kwa Zaburi. Njia moja wanayowekwa ni kwa njia ya uandishi. Jarida la Chronicle linataja waandishi wawili.

Anazungumza kuhusu Daudi na anazungumza kuhusu Asafu kama waandishi wakuu wawili wa Zaburi. Kuvutia sana. Anasema hapo, anazungumzia jinsi walivyokuwa chini ya mikono ya Daudi na Asafu.

Na hivyo, inazua swali, ina maana gani kwamba ilikuwa chini ya mikono ya Daudi na Asafu? Na pengine inarejelea Chironomy ambapo ulielekeza muziki kwa mikono yako. Kwa hivyo, ungekuwa na ishara za mkono za jinsi unapaswa kuiimba. Kwa hiyo hivyo ndivyo linavyolieleza, chini ya mikono ya Daudi na ya Asafu.

Kwa hivyo hapa unayo, nyingi za Zaburi ni za Daudi na una kitabu chote cha kwanza vizuri baada ya utangulizi wa Zaburi 1 na 2, 3 hadi 41 zote ni za Daudi. Kuna Zaburi mbili zisizojulikana katika mkusanyo huo. Wao ni 10 na 33.

10 si tatizo mahususi kwa sababu kwa hakika ilikuwa sehemu ya Zaburi ya 9. Hapo awali Zaburi ya 9 na 10 zilikuwa zaburi moja. Zaburi 33 ina shida kidogo zaidi kwa sababu ni zaburi ya yatima ndani yake bila uandishi kuonyeshwa. Zaburi za Daudi, Daudi, pia zinapatikana katika Kitabu cha II katika 51 hadi 65.

Na tena, katika 68 hadi 70. Na kisha una katika 72 kwamba kufunga Kitabu II, una hii ni kwa Sulemani. Na bado zaburi hiyo inaonekana kuwa katika upepo na mkusanyiko wa Daudi.

Na hapo ndipo tuna taarifa hii ya mwisho ya uhariri, maombi ya Daudi mwana wa Yese yamekamili. Tunazo zaburi zaidi za Daudi katika Vitabu vya III na IV. Na ninaandika hilo katika tanbihi 477.

Lakini kwa maneno mengine, jambo muhimu hapa ni njia mojawapo ya kukusanya zaburi ni kwa uandishi. Na moja ya makusanyo makuu ni yale ya Daudi au yale ya Daudi. Kuna mkusanyo mwingine ambao ni wa wana wa Kora.

Hii inapatikana katika Vitabu vya II na III. Na kwa hiyo, katika Kitabu cha II kinachofungua kitabu, Zaburi 42 na 43, kama nilivyosema, awali ilikuwa zaburi moja na Zaburi 42, 43 hadi 49 ni za wana wa Kora. Tutarudi kwa hilo tunapozungumza kuhusu Zaburi ya Elohist.

Pia, na wana wa Kora katika Kitabu cha Tatu, wakati huu ni Zaburi 84, 85, 87, na 88. Zaburi za Asafu ni Zaburi 50, 73 hadi 83. Na zaburi ya zamani zaidi katika Zaburi ni Zaburi 90, ambayo ni ya Musa, mtu wa Mungu.

Kwa hivyo, njia moja ya kukusanya nyenzo ni kwa njia ya mwandishi. Pia hukusanywa kwa njia ya aina yao. Kwa hivyo, baadhi ya makusanyo yanawekwa pamoja na Bibi Moore kuwa zaburi.

Ninakupa makusanyo hayo madogo, 3 hadi 6 badala yake, 19 hadi 24, na kadhalika. Tayari tuliangalia Mikamu katika Zaburi 56 hadi 60. Kisha wengine wanaitwa Maskil kufanya busara au ustadi.

Baadhi ya hati hizi kuu, hatujui jinsi ya kuzitafsiri haswa. Lakini hapa una mkusanyiko wa Maskil 42, 43 hadi 46, 52 hadi 55. Lakini haya ni makusanyo madogo yanayoonekana ndani ya makusanyo ya mwandishi.

Kundi la tatu ambalo lina matatizo kabisa ni lile liitwalo Elohisti Psalter. Zaburi ya Elohisti inaenea kutoka Zaburi 42 hadi 83. Inaitwa Zaburi ya Elohisti kwa sababu katika zaburi nyingine nje ya zaburi hizi 42, jina la msingi la Mungu ni jina lake ambalo linatumiwa kwa kurejelea kuwa Mungu wa Israeli, yaani Yahweh au MIMI NIKO au kwa kawaida hutafsiriwa BWANA kwa herufi kubwa.

Hiyo ndiyo njia kuu ya kumtaja Mungu. Yeye ni Mungu wa Israeli. Kwa hivyo kama vile Marduki alivyokuwa Mungu wa kibinafsi wa Babeli, Yehova ndiye Mungu wa kibinafsi wa Israeli kwa kuwa aliunda taifa.

Alikubali taifa kama familia yake. Akawa baba kwao na wakawa mtoto wake. Taswira nyingine, akawa kama mume kwao na wakawa kama bibi-arusi kwake.

Kwa hiyo, unazo picha hizi mbili tofauti za uhusiano wa Israeli na Mungu wao mshika maagano, ambaye jina lake ni MIMI NIKO, na umuhimu wa jina lake ambalo tumejadili katika mhadhara mwingine. Lakini katika Zaburi ya Elohisti, jina la msingi ni Elohim. Hii inarejelea Mungu katika upitaji wake.

Inarejelea kwa urahisi Mungu, Mungu mmoja ambaye ni jumla. Kwa hivyo, unaweza kumtaja mama yako, unaweza kumtaja kama mama. Hakuna mwingine, au unaweza kuwa na jina la mama yako.

Kwa hivyo, kwa njia hiyo hiyo, unaweza kurejelea Mungu kama Mungu kwa asili ya yeye ni nani, au unaweza kutumia jina lake Yahweh kwamba yeye ndiye wa milele na anajidhihirisha kupitia uhusiano wake na Israeli. Hapa ninakupa takwimu katika Zaburi 1 hadi 41, na kumbuka Zaburi ya Elohisti ni 42 hadi 83. Katika Zaburi 1 hadi 41 na 84 hadi 150, jina la kibinafsi la Mungu katika uhusiano wake na Israeli, Yahweh, ambalo linamaanisha MIMI NIKO, hutokea mara 584.

Lakini katika Zaburi ya Elohistik, jina lake linatokea kwamba, oh, katika Zaburi hizo, jina MIMI NIKO linatokea mara 584 na jina la cheo Elohim, kwa kifupi Mungu, hutokea mara 94. Lakini katika Zaburi ya Elohistik, jina MIMI NIKO linatokea mara 45 na jina Elohim hutokea mara 210. Kwa hivyo, una mkusanyiko wa kipekee sana au mabadiliko ya jina la kimungu.

Na zaidi ya hayo, matumizi ya jina mbadala mara nyingi hutokea katika ulinganifu. Kwa maneno mengine, ulinganifu na Yehova ungekuwa Elohim. Katika vitabu vingine nje ya Zaburi hizi za Elohistik, Yahweh kwa kawaida yumo katika mpangilio wa mstari A na Elohim yuko katika seti ya mstari wa B.

Lakini katika Zaburi ya Elohistik, Elohim yumo kwenye mstari wa A na Yahweh yumo katika mstari wa B. Kwa hivyo kuna waigizaji wa kipekee sana kwenye vitabu hivi 42. Kwa kweli, kuna Zaburi za muhtasari zinazotokea nje ya Zaburi ya Elohistik na ndani ya Zaburi ya Elohistik.

Hii inaonyeshwa. Ninakupa Zaburi 14 na Zaburi 53. Unaweza kuona jinsi katika Zaburi 53, Elohim inatumika badala ya Bwana au Yahweh.

Hii hapa Zaburi. Ni kwa David. Mpumbavu husema moyoni, hakuna Mungu.

Ni mafisadi. Matendo yao ni mabaya. Hakuna atendaye mema.

Nadhani unaweza kutambua hilo kutoka kwa Warumi 3. Hapa ndipo Paulo anatumia zaburi ili kuonyesha kwamba wenye dhambi wote, hakuna atendaye mema. Na kwa hiyo, anafundisha mafundisho kupitia zaburi. Angalia jinsi inavyomtaja Mungu hapa.

Anatumia zaburi, hii ni Zaburi 14, Bwana, yaani, Yahwe, kutoka mbinguni anawatazama wanadamu wote kuona kama kuna yeyote anayeelewa, yeyote anayemtafuta Mungu. Angalia jinsi Bwana alivyo katika mpangilio wa mstari A, Mungu yumo katika mstari wa B. Wote wamekengeuka.

Wote wamekuwa mafisadi. Hakuna atendaye mema, hata mmoja. Je, watenda maovu hawa wote hawajui lolote? Wanawala watu wangu kana kwamba wanakula mkate.

Hawaliitii jina la Bwana kamwe. Lakini wameingiwa na khofu kwani Mwenyezi Mungu yuko pamoja na watu wema. Ninyi watenda mabaya huharibu mipango ya maskini, bali liangalieni jina lifaalo, Bwana ndiye kimbilio lao.

Wokovu huo wote wa Israeli ungetoka Sayuni wakati Bwana atakaporudisha ngome, watu wake. Yakobo na afurahi na Israeli afurahi. Sasa hii hapa zaburi katika Zaburi ya Elohistik.

Mpumbavu hujisemea moyoni, ni mwanamume sasa wa Daudi, mjinga hujisemea moyoni, hakuna Mungu. Ni wafisadi na njia zao ni mbovu. Hakuna atendaye mema.

Sasa kumbuka, ambapo katika Zaburi 14, ilisema, Bwana anatazama chini kutoka mbinguni. Hapa tunasoma, Mungu kutoka mbinguni anatazama chini juu ya wanadamu wote ili kuona kama kuna yeyote anayeelewa, yeyote anayemtafuta Mungu. Kila mtu amegeuka.

Wote wamekuwa mafisadi. Hakuna atendaye mema, hata mmoja. Je, watenda maovu hawa wote hawajui lolote? Wanawala watu wangu kana kwamba wanakula mkate.

Hawamwiti Mungu kamwe. Ingawa katika Zaburi 14, inasema, hawamwiti Bwana kamwe. Lakini huko wametawaliwa na woga ambapo hapakuwa na kitu cha kuogopa.

Mungu aliitawanya mifupa ya wale waliokushambulia. Unawaabisha kwa maana Mungu aliwadharau. Wokovu huo wote wa Israeli ungetoka katika Sayuni wakati Mungu atakaporudisha watu wake.

Ona kwamba katika mstari wa saba wa Zaburi 14, wokovu huo wote kwa Israeli ungetoka Sayuni wakati Bwana atakapowarudisha watu wake. Lakini Yakobo na afurahi na Israeli afurahi. Kwa hiyo, nadhani ni wazi sana.

Kuna badiliko la uangalifu sana la jina kutoka kwa jina la kibinafsi la Israeli hadi neno la kawaida zaidi la Mungu, ambaye ndiye muumbaji mkuu wa vitu vyote. Ninadhania kwamba katika Wellhausen, kwamba haya yote ni mambo ya E kama vile JEP D. Hapana, hapana, hii haina uhusiano wowote nayo. Hapana, hiyo si kwa sababu hiyo ni kwa jinsi tu Pentateuch, J, E, na D ziko kwenye Pentateuch tu, au na zingine kama Von Rad, inajumuisha Hexateuch. Anamjumuisha Yoshua ndani yake. Kwa hivyo, hapana, hii haina uhusiano na hilo.

Sasa, tunapotazama Zaburi hii ya Elohist, mtu anaweza kuona kwamba ina msingi wa Daudi kutoka 51 hadi 72 na imezungukwa na makusanyo mawili ya Walawi.

Kwanza kabisa, kwa Wakora, kama tulivyosema, na wana wa Kora, hiyo ni 42 hadi 49. Kisha una Zaburi za Asafu za Asafu kutoka 73 hadi 83. Kwa hiyo, inaonekana kuwa, inazunguka kiini cha Daudi na kwaya mbili za Walawi kila upande wake.

Lakini jambo la kupendeza kwetu ni kwamba kuna Zaburi 42 na zinaanzia kwenye Zaburi ya 42. Kwa hiyo, ni nini kinachotoa na nambari 42? Kwa nini tunazo, zinaanzia kwenye Zaburi 42 na tuna Zaburi 42. Kweli, nambari zina umuhimu wa mfano.

Ninavyoweza kuona vizuri, na ninakubaliana na wengine hapa, nambari 42 inarejelea hukumu ya mapema. Unayo, kwa mfano, kwa nini inatajwa kwamba wakati Elisha alipowaita dubu washuke watoto, wavulana wa Betheli waliokuwa wakimdhahiki na kumdhahiki, wavulana 42 waliuawa. Ni 42.

Yehu anapowaua Wayuda waliokuwa wakija Samaria, awaua 42 kati ya Wayahudi katika kisa hicho. Kwa hivyo, nambari 42 ni takwimu maarufu katika makusanyo ya zamani ya Mashariki ya Karibu ya mashairi. Katika mkusanyiko huu, kuna Zaburi 42.

Inaanza na Zaburi 42 na kwingineko katika Agano la Kale, nambari 42 inatumika katika muktadha wa hukumu au kifo cha mapema. Kwa hiyo, kwa mfano, katika Waamuzi 12:6, ambapo Yeftha alilipiza kisasi juu ya Waefraimu kwenye vivuko vya Yordani, kulikuwa na Waefraimu 42,000. Lakini tena, wanauawa na nambari 42.

Tayari nilitaja watoto katika 2 Wafalme 2:24. Na kisha pamoja na jamaa za Ahazia katika 2 Wafalme 10:14. Na huenda ikawa na maana fulani katika tukio katika Ufunuo ambapo mnyama huyo anatawala kwa muda wa miezi 42 kisha ataangamizwa, baada ya hapo ni katikati ya ile miaka saba. Kwa vyovyote vile, nadhani tunaweza kufanya kesi ambayo 42 ni hukumu ya mapema. Kwa hivyo kwa nini kuna hii 42? Nami nafikiri ni kweli, pengine kwa Burnett, kwamba kunaweza kuwa na maombolezo ya kuharibiwa kwa hekalu, ili kwamba inaweza kuwa inaakisi jambo hilo.

Inasema kuomboleza uharibifu wa hekalu katika 587. Na kisha hakuna tu Zaburi za maombolezo katika corpus ya Walawi, katika corpus hii Elohisti, lakini ni kuelezea matumaini ya kufanywa upya zaidi yake. Mikusanyiko yote miwili ya kisiasa huanza kwa maombolezo, ama ya kutokuwepo hekaluni, Zaburi ya 42, kwa nini unaanguka juu ya nafsi yangu? Tuliitazama Zaburi hiyo.

Yeye yuko mbali na hekalu au hapati mapenzi ya Mungu au kutokuwepo hekaluni au kutokuwepo kwa kibali cha Mungu, kama tulivyoona katika Zaburi 73. Zaburi ya 73 inaanza kitabu cha tatu cha Zaburi. Kwa hiyo Zaburi ya kwanza ya kitabu cha pili inahusu kutokuwepo kwa hekalu.

Na Zaburi ya kwanza ya Zaburi 73, ya kitabu cha tatu, Zaburi 73 inaonyesha Mungu kwa ajili ya Israeli. Lakini kwangu mimi, miguu yangu ilikuwa karibu kuteleza nilipoona ustawi wa waovu. Nimekuwa nikiteseka mchana kutwa.

Wao kwa upande wao hufuatwa katika visa vyote viwili na maombolezo ya jumuiya ya kushindwa. Tuliangalia Zaburi 44, tulihasabiwa kuwa kondoo wa kuchinjwa, kwa mfano, na uharibifu wa hekalu, ambapo wanakuja na shoka zao na kulikata na kuliharibu. Ni Zaburi ya 74.

Mkusanyo wa Asafu, ambao ni 73 hadi 83, una maombolezo mengine ya jumuiya. Sina hakika ni nini kilifanyika hapa na, hiyo inapaswa kuwa, nadhani 79, 80, na 83.

Zaburi ya 83 inamalizia kwa ombi la Mungu kushughulika na maadui wa kitaifa na kusisitiza enzi kuu ya Mungu inayozunguka ulimwengu.

Hii naitoa katika somo la Joel Burnett, Nyimbo 42 za Elohim, Kanuni ya Kuandaa katika Uundaji wa Zaburi ya Elohistik katika JSOT mwaka wa 2006. Tena, tukitazama Zaburi ya Elohistik kwenye ukurasa wa 310, tunaona hapa, pia kuna Nyimbo za Sayuni zinazotoa matumaini. Kwa hiyo, katikati ya uharibifu huu, katika mkusanyiko huo huo, tuna Nyimbo za Sayuni, ambazo zinawapa watu matumaini katikati ya kifo.

Kwa hivyo inapendekezwa kwamba Zaburi 84 hadi 89, si sehemu ya Zaburi ya Elohistik, lakini ni sehemu ya Kitabu cha III. Kwa kweli ni kiambatisho kwake. Ni katika mkusanyo huo ambapo tuna Zaburi yenye giza zaidi katika Zaburi, ambayo ni Zaburi ya 88.

Katika Zaburi 89, tuna kushindwa kwa nyumba ya Daudi ambayo alimpa Daudi agano, lakini taji la Daudi linaviringika katika mavumbi kama mtunga-zaburi anavyolieleza. Kwa hiyo, kushindwa kwa agano la Daudi kunalalamikiwa sana katika Zaburi 89, lakini pia kuna Nyimbo za Sayuni kama katika Zaburi 84, na 87. Kwa hiyo inaonekana kuwa ni mchanganyiko wa kifo na matumaini.

Inaonekana kuwa mchanganyiko wa uharibifu wa hekalu, maombolezo ya jumuiya, ustawi wa waovu, niko uhamishoni, jeshi linashuka kwa kushindwa, Zaburi hizi zote. Lakini wakati huo huo, tunapata hizi Nyimbo za Sayuni zikichanganywa ndani yake ili warudishe tumaini kwamba Sayuni ni mji wa Mungu na itarejeshwa. Zaburi ya Elohistik, kama unavyoona, ina matatizo kwa kiasi fulani.

Hilo ndilo lililo bora zaidi, katika uamuzi wangu, katika kulielewa. Miaka nilipofundisha kitabu cha Zaburi, nilisema tu, sikukielewa. Lakini nadhani ninaanza kukubaliana na utafiti huu wa Burnett ambao labda unaakisi.

Kuna Zaburi nyingi za giza, pamoja na uharibifu wa hekalu na 74, 79, na kadhalika. Lakini wakati huo huo, tunazo Nyimbo za Sayuni zinazotoa matumaini. Hiyo ni bora niwezavyo kufanya nayo kwa wakati huu.

Kisha namalizia kwa kusema mchanganyiko wa kifo na uzima unaipa tumaini la kimasihi la eskatolojia kwa Yerusalemu na hekalu baada ya kuharibiwa kwake. Kwa hivyo, nadhani hivyo ndivyo kitabu kinavyofanya kazi. Nimekuwa nikisoma baadhi ya manabii wadogo na inaonekana kwamba hata wale ambao wana mkazo wa kweli juu ya hukumu daima hutupa matumaini.

Ni aina ya muundo wa kibiblia, sivyo? Huzungumzi tu juu ya chochote ila hukumu, kwa sababu daima kuna tumaini mwishoni mwa hukumu. Hiyo ni kweli. Hiyo ni kweli, hiyo ni kweli kwa nyenzo zote za kinabii.

Kwa hiyo, kwa mfano, katika Mika, ambayo ninaifahamu zaidi. Huyo ndiye nilikuwa nikimfikiria. Samahani? Huyo ndiye niliyekuwa nikimfikiria.

Sawa. Vema, katika Mika, unapata mfululizo huu wote wa maneno ya hukumu. Kwa kweli, naona kitabu cha kugawanywa katika sehemu tatu.

Sehemu ya kwanza ni sura moja kupitia, wacha tuone, vizuri, kwa kweli ni moja hadi mbili. Inaanza na Shujaa Israeli na una mfululizo mzima wa mashtaka na hukumu. Na kisha una tumaini moja mwishoni mwa sura ya 12, ambapo una Bwana atavunja kutoka Sayuni na una mabaki.

Kisha unapata ya pili, sura ya tatu, Shujaa Israeli. Na tunapata maneno matatu dhidi ya uongozi, watawala dhidi ya makuhani, dhidi ya manabii, na hatimaye uharibifu wa Yerusalemu. Lakini basi utapata nne na tano, ambazo zimejazwa na mabaki ambayo yanaenda kurejeshwa na watakuwa taifa lenye nguvu.

Na hapo ndipo tunapofika, lakini wewe Bethlehemu, ingawa wewe ni mdogo miongoni mwa maelfu ya Yuda, lakini kutoka kwako utatoka kwa ajili yangu, ambaye atakuwa mtawala wa Israeli, ambaye ni tangu zamani, tangu milele. Na jambo lile lile linatokea katika sehemu ya tatu, sura ya sita, saba hadi ya nane. Yote ni mashitaka na hukumu, lakini kisha inaisha na wimbo wa ushindi wa aina nyingi mwisho wake.

Hivyo sawa kabisa. Ni kitu kimoja. Ninamaanisha, ni muundo nadhifu wa kuhubiri pia.

Lakini hata kama unahubiri kupitia kifungu cha hukumu, kuna haja ya kuwa na tumaini lililoonyeshwa. Sawa. Ndiyo.

Kwa maana kama hakuna wokovu, mtunga-zaburi angesema, ni nani awezaye kusimama, ni nani awezaye kustahimili? Ikiwa yote ni hukumu tu, unatupa tu mikononi mwako. Naam, ndivyo hivyo. Hatuna matumaini.

Sawa. Ndiyo. Hiyo ni nzuri sana.

Njia nyingine ya kuweka kikundi. Kwa hivyo, nimezungumza kuhusu kuweka vikundi kulingana na mwandishi, kuweka vikundi kulingana na aina, kupanga kwa matumizi ya Elohim tofauti na Yahweh. Nyingine ni kwa kundi la mada.

Kuna njia katika Kiebrania, kufikiri kwa Kisemiti kwamba wanaweka nyenzo pamoja ambazo zinafanana kwa kiasi fulani. Nadhani unapata maarifa fulani kuhusu mkusanyo wa nyenzo zinazolingana katika alfabeti yetu, kwa mfano, ambapo alfabeti yetu ya Kiingereza inategemea alfabeti ya Kisemiti. Kwa hiyo, kwa mfano, tutakuwa na HIJ.

Naam, HIJK. Neno, the I linatokana na neno la Kiebrania, yod. Na neno, K linatokana na neno la Kiebrania, caph.

Yod, ambayo inakuja kwenye I yetu kupitia alfabeti ya Kigiriki inahusu mkono. Na kwa Kiebrania, inarejelea kutoka kwa kiwiko hadi ncha ya kidole. Hiyo ndiyo I. K ni neno la Kiebrania, caph.

Na hiyo inahusu kiganja cha mkono na viwili hivyo vimewekwa pamoja. Kwa mfano, ukifika M na N, neno la Kiebrania ambalo M kutoka kwake linatoka, neno la Kiebrania ni mayim, ambalo linamaanisha maji. Na kisha mtawa anamaanisha samaki.

Q na R, Q linatokana na neno la Kiebrania, qoph, ambalo linamaanisha sehemu ya nyuma ya kichwa ambapo nywele ziko. Na R inatoka kwa resh, ambayo inahusu mbele ya kichwa. Na hivyo, unaweza kuona kwamba kuna kundi pamoja hapa wa mawazo.

Na inaonekana kuwa nyenzo za marabi zinakusanywa. Wakusanyaji wa Zaburi wanakusanya pamoja kwa namna fulani nyenzo zenye kufanana pia. Kwa hiyo, kwa mfano, unaweza kuona ubadilishaji wa sala za asubuhi na sala za jioni katika Zaburi 3 hadi 6. Kwa hiyo, tuliangalia Zaburi ya 3, na mimi huamka asubuhi.

Zaburi 4, naenda kulala usiku. Zaburi 4, anangoja kama mlinzi akimngoja Mungu kuleta haki asubuhi. Zaburi 6, yeye hufurika kitanda chake usiku kwa machozi.

Kwa hivyo unaenda asubuhi, usiku, asubuhi, usiku. Na labda ilikusudiwa kwa ajili ya dhabihu ya asubuhi na dhabihu ya jioni. Huo ni uvumi tu.

Lakini tena, ni njia ya kupanga nyenzo. Kwa hivyo kwa mada, haumaanishi mada tu kulingana na maana ya kile kinachofundishwa, lakini sitiari, tamathali za pamoja, taswira. Ndiyo.

Ninaitumia kwa upana sana. Ndiyo. Sawa.

Ndiyo. Angalia jinsi Zaburi 7, 8 na 9 zinavyoenda pamoja. Unaweza kutaka kugeuka huko.

Zaburi 8 tulitazama, Ee Bwana, Bwana wetu, Jinsi lilivyo tukufu jina lako duniani mwote. Lakini tazama Zaburi inayoitangulia na Zaburi inayoifuata. Huu ndio mwisho wa Zaburi 7. Tunasoma katika Zaburi 7:17, Nitamshukuru Bwana kwa ajili ya haki yake.

Nitaliambia jina la Bwana aliye juu. Huo ndio mstari wa mwisho wa 7. Zaburi ya 8 inaanza, Ee Bwana, Bwana wetu, jinsi lilivyo tukufu jina lako katika dunia yote. Na

kisha huo ni mjumuisho na unaorudiwa mwishoni mwa mstari wa 8, Bwana, Bwana wetu, jinsi jina lako lilivyo tukufu katika dunia yote.

Na hiyo inatuongoza katika Zaburi 9. Nitakushukuru wewe, Bwana, kwa moyo wangu wote. Nitayasimulia matendo yako yote ya ajabu. Nitafurahi na kukushangilia.

Nitaliambia jina lako, Ee Uliye juu, ambalo ni sawa na 7.17. Kwa hiyo, inaonekana hizi ni njia ambazo nyenzo zinaletwa pamoja. Tayari tuliangalia Zaburi 93 hadi 99, ambazo zinaitwa zaburi za kutawazwa kwa sababu zinarejelea utawala wa Mungu na ushindi wake katika kuanzisha uumbaji. Pia zinazungumza juu ya kuja kwake na hukumu.

Kuna njia nyingine na mbinu ambazo wao ni kuweka pamoja. Zina muunganisho wa sawa au sawa katika chipsets, hiyo ni mwisho sawa. Kwa hiyo, Zaburi 103 na Zaburi 104, mwanzo wa jinsi inavyoanza.

Na kwa hivyo, Zaburi ya 103 na 104 zote huanza na kumalizia kwa vishazi vinavyofanana, mhimidini Bwana au nibariki mimi ni Ee nafsi yangu, kwa mfano. Njia nyingine ya mbinu zingine, kama nilivyoiweka hapa, ni njia nyingine ni majina ya kipekee. Na moja ya mkusanyo maarufu ni Wimbo wa kupaa, Zaburi 120 hadi 134, kwa sababu yote huanza na almalot, ambayo ina maana ya kupanda.

Baadhi ya mijadala juu ya nini maana yake, lakini makubaliano ya jumla ni kwamba yaliandikwa kwa ajili ya Hija, wakati wewe alifanya hija ya Yerusalemu na Israeli akaenda huko mara tatu kwa mwaka. Pia zimeunganishwa pamoja na maneno ya kuvutia. Na tayari tumeona jinsi Zaburi 1 na 2 zinavyoletwa pamoja.

Zaburi 3 na 4 zimewekwa pamoja kwa sababu nilitaja kwamba Zaburi ya 1 inaanza na kubarikiwa, Zaburi ya 2 inaisha na kubarikiwa. Kwamba katika Zaburi 1, unatafakari katika Torati. Zaburi 2 inarejelea sheria.

Zaburi 1 inarejelea kutafakari na 2:1 ni kuomba na kadhalika. Tayari tulijadili hilo. Zaburi 3 na 4 huleta pamoja kwa sababu zote mbili husema, Ninalala na kulala katika 3:6 na 4:8. Na kwa hivyo, inaonekana kana kwamba maneno haya au vifungu vya maneno au maneno yanayojulikana kama upatanisho, upatanisho wa upatanisho ni njia nyingine ya kupanga nyenzo zako.

Kundi jingine ni la Zaburi ya Haleluya. Na ninakupa makundi hapa. Kuna makundi manne ya Zaburi ya Haleluya, ambayo yote yanaashiria hitimisho la sehemu za Zaburi.

Kwa hivyo, 104 na 1.06 inahitimisha Kitabu cha 2, ninamaanisha, samahani, Kitabu cha 4. Zaburi 146 hadi 150 huhitimisha Kitabu cha 5. Na kuna wale ambao wanaweza kubishana kwamba kuna kitengo kinachoishia 117 na kingine ambacho, vizuri, baada

ya Zaburi za kupaa za 120 hadi 134, jinsi tulivyozungumza juu ya Zaburi 135. pamoja. Na tulisema hatua ya kwanza ilikuwa Zaburi ya kibinafsi ama kwa hekalu au mbali na hekalu. Lakini hatimaye zote zilitolewa mara moja, nadhani, kwa mkurugenzi wa muziki.

Wote walikuwa kwa ajili ya hekalu. Na inaonekana kuwa nyumba ya Lawi, nyumba mbalimbali kama Asafu, vema, huyo si Lawi, yeye ni mzao wa Lawi, bali Wakora na kadhalika. Wao ni nyumba tofauti na wao ndio waimbaji ambao wangeleta nyenzo hii pamoja.

Na walikuwa wanaiweka katika vikundi kwa njia ambazo nimekuwa nikipendekeza. Na hii haina uhusiano wowote na jinsi zilivyoandikwa. Namaanisha, hawakuwa wakiandika ili kuziweka pamoja.

Hivi ndivyo zilivyoandikwa. Ndio, nadhani inafanana sana na Mithali kwamba zote zilikuwa za kibinafsi, lakini zililetwa pamoja na aina fulani za ushirika. Nadhani vyama hivyo vinatoa maana tajiri zaidi tunapoonza ushirika.

Kwa hivyo hata nilipozungumza kuhusu Zaburi ya Elohist, nilikuwa nikipendekeza ina maana ya ndani zaidi na tajiri inayohusu uharibifu na tumaini zaidi yake. Zaburi za Haleluya kisha zinaonyesha hitimisho la sehemu. Na nilikuwa nikizungumza juu ya hilo na kwamba Hodah, nitatoa sifa ya kushukuru.

Kwa hiyo, haleluya inatumiwa katika kumalizia, au kutoa shukrani kwa Bwana, Hodah, au kutoa sifa kwa Bwana. Zinatumika kwa utangulizi wa sehemu. Naam, hata hivyo, kwa hivyo ninazungumza kuhusu jinsi Zaburi zilivyokusanyika kutoka kwa Zaburi ya kibinafsi na kisha zikakabidhiwa kwa hekalu na zilikusanywa na makuhani wa Walawi waliosimamia uimbaji wa nyimbo za hekalu.

Hatua ya nne ni mkusanyo wa Zaburi katika vitabu vitano. Vitabu hivyo vitano ni kitabu cha kwanza ni Kitabu cha 1, Zaburi 1-41. Kitabu cha pili ni Zaburi 42-72.

Kitabu cha tatu ni Zaburi 73-89. Kitabu cha nne ni Zaburi 90-106 na Kitabu cha 5 ni 107-150. Ushahidi kwamba kuna mpangilio wa vitabu vitano ni kwamba inaonekana kuwa Zaburi hizi ambazo ziliishia na maandishi ya kumbukumbu zilihitimisha kitabu, lakini sio sahani ya kuchezea.

Kila doksolojia ni tofauti. Kwa hiyo, unaweza kutaka kuangalia doxology mwishoni mwa Kitabu cha 1, ambayo ingekuwa Zaburi 41. Tunasoma katika doxology, Bwana asifiwe, Mungu wa Israeli, tangu milele hata milele.

Nafikiri makuhani walisema hivyo. Na watu wakajibu, Amina, na Amina, maana yake ni kweli, kweli, thabiti, thabiti. Kwamba inaisha na sifa ziwe kwa Bwana, Mungu wa Israeli tangu milele hata milele.

Nadhani majibu yatakuwa Amina na Amina. Kisha una doksolojia kama hiyo mwishoni mwa Zaburi ya 72. Hapa tunasoma, Bwana asifiwe, Mungu wa Israeli, atendaye mambo ya ajabu peke yake.

Jina lake tukufu lisifiwe milele. Dunia yote na ijae utukufu wake. Na nadhani watu wanaitikia kwa Amina na Amina.

Tukitazama Zaburi ya mwisho ya Kitabu cha 3, hiyo ingekuwa Zaburi ya 89 na mstari wa 52, tunasoma, Bwana asifiwe milele. Na watu wakaitikia, Amina na Amina. Na hatimaye, Kitabu cha mwisho cha 4 kinaishia katika Zaburi 106 na Zaburi mstari wa 48, Asifiwe Bwana, Mungu wa Israeli, tangu milele hata milele.

Watu wote na waseme, Amina. Hapo ni wazi kabisa kwamba watu wanaitikia doksolojia ya mwisho na sifa ambazo pengine ziliimbwa na kasisi. Kwa hivyo, doxology hizi labda zilikuwa sehemu ya asili ya zaburi.

Na walichaguliwa kwa sababu ya doksolojia yao kuhitimisha vitabu mbalimbali vya zaburi. Sasa, Kitabu cha 5 hakina aina hiyo ya doksolojia kwa sababu zaburi tano za mwisho ni sifa tupu kwa Bwana 146 hadi 150. Kwa hiyo karibu zaburi hizo zote ni za ibada na kumsifu Mungu.

Marabi walitambua kwamba walikuwa na vitabu vitano. Kwa hiyo, tunasoma kutoka, ninaondoa jambo hili kutoka kwa kazi ya Browdy kwenye Midrash, kwenye Zaburi. Kama vile Musa alivyowapa Israeli vitabu vitano vya sheria, vivyo hivyo Daudi aliwapa Israeli vitabu vitano vya Zaburi.

Na kwa hivyo, vitabu hivi vinaitwa baada ya maneno yao ya kwanza. Kwa hiyo, Kitabu cha 1 kinaitwa, Heri Mwanadamu. Kitabu cha 2 kinaitwa, Kwa Kiongozi wa Maskil.

Kitabu cha 3 kinaitwa, Zaburi ya Asafu. Kitabu cha 4, Sala ya Musa. Na Kitabu cha 5, Waliokombolewa wa Bwana waseme hivyo.

Hii ni ya zamani sana. Sio tu katika fasihi ya marabi lakini katika zaburi moja huko Qumran, kwa kweli tumehifadhi doksolojia hii. Dalili nyingine ya vitabu vitano, na sio tu kwamba tuna doxologies hizi, lakini katika kesi hii, tuna mabadiliko ya mwandishi kwenye seams.

Kwa hiyo katika kitabu cha kwanza baada ya utangulizi, mwandishi ni Daudi na hiyo inaenea karibu katika kitabu chote cha kwanza. Kitabu cha pili kinaanza na Zaburi ya 42, ambacho ni cha wana wa Kora au ni cha. Kitabu cha tatu ni cha Asafu.

Kitabu cha nne ni cha Musa. Kitabu cha tano, kinaonekana kuwa mgawanyiko wa bandia zaidi. Hatujapewa mwandishi katika Zaburi 107.

Nadhani hiyo inatosha kwa madhumuni yetu hapa kwamba tunaweza kuona kuna vitabu vitano kwa Psalter na kitu cha ushahidi kwa hilo. Kwa hiyo, walikuwa wakitambua uhusiano wa Daudi na Musa. Kama nilivyosema, kimsingi Musa alitoa ibada na Daudi akaibadilisha kuwa opera.

Kwa hiyo, wanaona uhusiano kati ya vitabu vitano vya Musa na vitabu vitano vya Daudi katika fasihi, katika maandiko ya marabi. Unajua, kuna baadhi ya mazungumzo kuhusu Mathayo kugawanyika katika sehemu tano. Kwa maneno mengine, je, muundo huu wa aina tano mahali pengine popote kwenye kanuni? Nadhani kuna vitabu vitano kwenye Megalot.

Nadhani hiyo ni sawa, lakini itabidi niwe, nina hakika hiyo ni sawa. Hilo ndilo linalonijia akilini. Kwa hiyo, kwa maneno mengine, katika Mathayo, inaweza tu kuwa mfano kwamba yeye, kwa sababu yeye ni Myahudi, amezoea kuona chunks kubwa ya tano.

Sawa. Ndiyo. Kweli, katika Agano la Kale, inaweza kuwa na Megalot.

Ungekuwa na Pentateuch. Ungekuwa na vitabu vitano vya Zaburi na unaweza kuwa na Megaloti tano, ambayo inaweza kuwa kielelezo ambacho kinaweza kumgusa. Inaonekana kwangu kuwa ni sawa kufikiria kwa maneno hayo.

Ikiwa ungechukua baadhi ya kila moja ya vitabu hivyo vitano na kulinganisha tu msamiati wa Kiebrania na mdundo wa vitabu hivyo, mambo kama hayo, je, unaweza kujua ni vitabu gani vilitoka katika kitabu gani? Je, walitumia msamiati tofauti? Je, walitumia mdundo tofauti walipoandika vitabu? Hapana, hapana. Sijaona mtu yeyote akijaribu hivyo. Wengine wamejaribu kuweka vile vitabu vitano kama kitabu cha kwanza ili kuiweka pamoja na Mwanzo, lakini hiyo haifanyi kazi.

Hapana, na nilipojadili ushairi wa Kiebrania, ungeweza kuona nilikuwa nikiuchora kutoka pande zote. Sasa kuna tofauti kati ya ushairi na ushairi wa kibiblia na mashairi ya Qumran ambayo yameundwa karne nyingi baadaye. Kuna tofauti katika ushairi huo.

Lakini katika Zaburi zenyewe, hamuoni. Na pia, kwamba nyenzo za Daudi zote ni kitabu cha kwanza ni Daudi. Kama nilivyosema, Zaburi ya Elohisti, Zaburi hii ya Elohisti kutoka ile ya 42 hadi 83, hizo Zaburi 42.

Inafurahisha kwangu kwamba kitabu cha tatu kinaanza katikati yake, ambayo inaashiria kwangu kwamba mgawanyiko wa vitabu vitano ni wa baadaye kuliko uundaji wa Elohisti Psalter kwa sababu sasa umegawanyika katika vitabu viwili. Kwa hivyo, Zaburi ya Elohisti iko katika kitabu cha pili na katika kitabu cha tatu. Na kwa hivyo, una Zaburi za Daudi katika kitabu cha pili.

Ikiwa sisi sio, sikumbuki. Hapana, hatuna Zaburi yoyote ya Daudi katika kitabu cha tatu au katika kitabu cha nne, lakini tuna Zaburi kadhaa katika kitabu cha tano cha Daudi, ambacho ni kitabu cha ajabu kwa sababu tayari tuna Zaburi za Daudi, mwana wa Yese zimekamilika, ambayo inaonyesha hatua ya awali katika uundaji wa kitabu cha Zaburi. Kuna tofauti kati ya kitabu cha kwanza na cha tatu na kitabu cha nne na cha tano.

Na inaonekana kitabu cha kwanza na cha tatu viliundwa mapema kuliko kitabu cha nne na cha tano. Na nilijaribu kuiweka pamoja hapo na jinsi zinavyotofautiana, lakini sidhani kama ninataka kuendeleza hilo zaidi. Inaonekana kwangu kuna kitu cha maendeleo ya mpangilio wa nyenzo hii kwamba kitabu cha kwanza, ambacho ni cha David labda ni mkusanyo wa mapema.

Lakini sitaki kwenda mbali zaidi ya hapo. Ni kidogo sana kubahatisha kwangu. Hatua ya tano, kisha tukatazama Zaburi moja moja.

Tuliona kwamba wote walitolewa kwa hekalu. Tuliona kwamba Walawi waliohusika na kuimba Zaburi, walizikusanya kulingana na aina, mwandishi, na mbinu zingine za kukusanya nyenzo. Kisha tukaangalia hatua ya nne ambapo vitabu hivi vitano na hatua ya mwisho ni kanuni yenyewe.

Sasa katika kozi ya kitaaluma, ninapaswa angalau kutaja kwamba kanuni katika Qumran, hasa kitabu kimoja hasa kinachoitwa zaburi ya 11Q. Hiyo ina maana ilitoka kwenye pango la 11. Na ni kitabu cha kukunjwa cha kwanza cha Zaburi kutoka pango la 11.

Ina Zaburi nane zaidi ya tulizo nazo katika maandishi ya Wamasora. Na kuna mpangilio tofauti katika kitabu cha kukunjwa cha Qumran. Hili linazua swali, je, jumuiya ya Qumran ilikuwa na kanuni tofauti na ile iliyohifadhiwa katika maandishi ya Wamasora? Una shule mbili za mawazo kuhusu hilo.

Yaani, una Patrick Skehan, huyu ni Shemayahu Talmon, Mkatoliki wa Kirumi, na mwanazuoni wa Kiyahudi. Wanafikiri kwamba hati-kunjo ya Qumran kwa kweli ni ya kiliturujia. Si kweli kujaribu kuwa Biblia.

Ilikuwa ni uumbaji kwa ajili ya matumizi katika liturujia, lakini haikuwa kamwe kuchukuliwa Biblia. Wengine kama Peter Flint na James Sanders, wanashikilia kuwa kweli kulikuwa na kanuni tofauti huko Qumran. Nadhani ushahidi unapendelea ufasiri wao kwa sababu hati-kunjo nyingine za Qumran pia zina tofauti fulani na inatia shaka zote zilikuwa za kiliturujia.

Inaweza kuwa, lakini hoja kawaida hutolewa kwamba labda zilikuwa za kisheria. Lakini lazima ukumbuke kuwa Qumran ilikuwa na upotovu hata hivyo. Likuwa ni

dhehebu tofauti la kidini ndani ya Uyahudi na halikuwakilisha Hekalu na Uyahudi wa Marabi.

Kwa hiyo inawezekana walikuwa na kanuni tofauti kidogo. Nimekupa data hapo na ninakupa maelezo ya chini juu yake. Lakini nadhani kwa utangulizi wa Zaburi, hiyo ni kama vile tunahitaji kufanya.

Sasa ninakuja kwenye ukurasa wa 344, na hii inapaswa kuwa nambari tatu ya Kirumi, umuhimu wa kuunda kanuni. Inasema, Delitzsch, mkusanyo unavutia kwa nia moja ya kuagiza. Hiyo ni kusema, hatimaye kulikuwa na mhariri ambaye aliweka jambo zima pamoja.

Ushahidi wa hilo ni jinsi inavyoanza na Zaburi hizi mbili za utangulizi, Zaburi 1 na 2, ambayo ni utangulizi, na Zaburi tano za mwisho, ambazo zote ni sifa. Inaonekana kana kwamba kuna mhariri mmoja ambaye aliitolea utangulizi na hitimisho na pengine kuipanga jinsi tulivyo, katika fomu hii ya mwisho, ambayo tunayo. Kinachotokea hapo ni kwamba sasa tuna kitabu na awali Zaburi zilikuwa ni maneno ya mfalme na ya watu kwa Mungu.

Lakini sasa maneno yao kwa Mungu katika kitabu hiki ndani ya kanuni za Maandiko yanarudi kama neno la Mungu kwa jumuiya ya imani. Na kwa hiyo, katika Zaburi, wanaadhimisha matendo makuu ya Mungu, lakini katika mafundisho ya dini, wanaadhimisha maneno makuu ya Mungu. Na wanamsifu Mungu kwa maneno haya.

Kwa hiyo, wakariri wa makuhani walibadilisha Zaburi zilizotumiwa katika liturujia ya hekalu ili kutafakari kutafakari katika sinagogi. Kwa hivyo, fomu ya mwisho labda hufanyika katika sinagogi kwa kutafakari katika sinagogi. Kwa maneno mengine, tunapotumia Zaburi katika kuhubiri, tunaendana kabisa na kusudi la mhariri wa mwisho ambaye anataka kutafakari na pengine kuhubiri neno zima la Mungu.

Kulingana na Janie, amina ya watu haijibu tena kwa matendo ya Mungu, bali kwa maneno, maneno makuu ya Mungu. Sasa, cha kufurahisha ni kana kwamba Zaburi zilihaririwa kwa kulenga mfalme. Na hapa kuna ushahidi wa hilo.

Naam, tulizungumza kuhusu kuanzishwa kwa Zaburi 1 na 2. Zaburi ya 1 inaweza kurejelea walimu wa kitabu, lakini nadhani inarejelea, anaposema anatafakari katika Torati mchana na usiku, nadhani anamaanisha Torati ya Musa. Lakini Zaburi 2, ambayo ni sehemu ya utangulizi ni ibada ya kutawazwa kwa mfalme. Na tunatambulishwa kwa mfalme.

Na kuanzia hapo na kuendelea, zote ziko karibu na Daudi isipokuwa Zaburi ya 33, ambayo ni hali isiyo ya kawaida, lakini yote yanatokana na Daudi. Na tunamsikia mfalme katika maombi. Zaburi 2, walisema, Niombe, mwanangu, nitakupa mataifa kuwa urithi wako.

Miisho ya dunia ni milki yako. Anaueneza hadi ufalme wa ulimwengu wote. Na kuanzia hapo na kuendelea, tunamsikia mfalme katika maombi, akimwomba Mungu ushindi juu ya mataifa.

Na hiyo itakuwa kitabu cha kwanza. Kitabu ncha mbili pamoja na maombi ya Daudi, mwana wa Yese, yamekwisha. Inafurahisha sana, kwamba Zaburi yenyewe ni ya Sulemani, lakini inaonekana kuwa imejumuishwa katika maombi ya Daudi.

Nadhani inafanana kabisa na kitabu cha Ayubu ambapo tunaambiwa maneno ya Ayubu yamekamiliwa, lakini maneno ya Ayubu pia yanajumuisha maneno ya Elifazi, Bildadi, na Sofari. Lakini Ayubu ndiye msemaji mkuu. Na sala kuu katika nyenzo hii itakuwa Daudi kwa sababu tulikuwa na msingi wa Daudi, hata katika kitabu cha pili.

Kwa hivyo, ungeweza kuona maendeleo kwa sababu Zaburi ya 2 ni ibada ya kutawazwa, niulize, mwanangu. Na ona kile kinachotukia katika Zaburi ya 72, jinsi inavyoipanua sasa hadi kwenye utawala wa ulimwengu mzima wa mfalme, wa ulimwengu wote kwa wakati na wa ulimwengu wote katika anga. Tunasoma Zaburi 72, Umjalie mfalme haki yako, Ee Mungu.

Tazama jinsi inavyoanza mara moja na mfalme. Ilianza na Zaburi 2, maombi ya Daudi yanaishia na, mpe mfalme haki yako, ee Mungu, mwana wa kifalme, haki yako. Na awahukumu watu wako kwa haki, watu wako walioteswa kwa haki.

Milima na iwalettee watu ustawi, vilima, matunda ya haki. Na awatetee wenye shida miongoni mwa watu na awaokoe watoto wa masikini. Amponde dhalimu.

Na avumilie muda mrefu kama jua, muda wa mwezi katika vizazi vyote. Na awe kama mvua inayonyesha kwenye mashamba yenye kuomboleza, kama mvua inayonywesha dunia. Katika siku zake, waadilifu na wasitawi na kufanikiwa kwa wingi hadi mwezi utakapokuwa haupo tena.

Kwa hiyo, inazungumzia utawala wake wa ulimwengu wote kwa wakati. Na sasa inabadilika kwa utawala wake wa ulimwengu wote katika nafasi. Atawale toka bahari hata bahari, toka mto hata miisho ya dunia.

Makabila ya jangwani na yainame mbele zake na adui zake waramba mavumbi. Na wafalme wa Tarshishi walio pamoja naye, miisho ya dunia, Hispania na pwani za mbali wamletee kodi. Wafalme wa Sheba na Seba na wamletee zawadi.

Wafalme wote na wamsujudie na mataifa yote wamtumikie. Kwa hiyo, huanza na mwaliko kwa mfalme kuomba. Tunamwona mfalme kwenye maombi.

Inamalizia kwa maombi haya ya mwisho kwa mfalme kwamba atasimamisha ufalme ambao ni wa milele na wa ulimwengu wote kwa wakati na wa ulimwengu wote katika anga. Hivyo kawaida wewe ni kwenda kupata kupanda. Kwa hivyo, katika kitabu cha kwanza, karibu kila mara ni Daudi katika dhiki, lakini daima anaibuka katika ushindi na nadhiri za sifa mwishoni.

Zaburi nyingi tunapoingia, tayari tumezungumza juu ya Zaburi ya Elohistiki kwa hukumu na bado tunatumaini katikati yake. Lakini maombolezo ya Daudi kila mara hutoka kwenye maombolezo au malalamiko hadi sifa mwishoni. Sasa, tunapoingia katika kitabu cha tatu, tunaingia kwenye kitabu chenye giza zaidi cha Zaburi.

Hii ndiyo inaanza kwa kuonyesha Mungu ni mwema kwa Israeli. Lakini mimi, miguu yangu ilikuwa karibu kuteleza nilipoona ustawi wa waovu. Kisha inaendelea katika Zaburi ya 74 na inaanza na uharibifu wa hekalu.

Ee Mungu, kwa nini umetukataa milele? Kwa nini hasira yako inawaka juu ya kondoo wa mchungaji wako? Likumbuke taifa ulilolinunua zamani, watu wa urithi wako uliowakomboa, Mlima Sayuni, ulikokaa. Geuza hatua zako kuelekea magofu haya ya milele. Uharibifu huu wote adui ameleta juu ya patakatifu.

Adui zako walinguruma mahali ulipokutana nasi. Waliweka kando zao za kawaida. Walijifanya kama watu wanaotumia shoka kukata kwenye kichaka cha miti.

Walivunja dari zote za kuchonga kwa shoka zao na nguzo zao. Waliteketeza patakatifu pako mpaka chini. Kwa hiyo, Zaburi ya 4 inaomboleza uharibifu wa hekalu.

Lakini basi una baadhi ya Zaburi za sifa katikati yake, lakini wengine pia wanaomboleza uharibifu wa hekalu. Kama tulivyosema, Zaburi 88, tena, ndicho kitabu chenye giza zaidi katika Zaburi. Zaburi ya 89 inamalizia kwa kuonekana kutofaulu kwa agano la Daudi.

Hii ni Zaburi 89. Kwa hiyo, inaishia kwa kurejelea mfalme. Tena, ninabishana kwamba kitabu kimepangwa karibu na mfalme.

Na kwa hivyo, Zaburi 2 na 72 zote zinamhusu mfalme. Kesi inaweza kufanywa kwa Zaburi ya 41 kwa sababu inahusika na sababu ya haki. Lakini angalia baadhi ya nyenzo.

Unaweza kuona jinsi gani sasa, ilhali Zaburi ya 72 iliisha na maombi ya ufalme wa ulimwengu wote, lakini katika 89, ni kushindwa. Kwa hiyo, tunasoma katika Zaburi 89, nitaimba juu ya upendo mkuu wa Bwana milele. Kwa kinywa changu nitavijulisha vizazi vyote uaminifu wako.

Nitatangaza kwamba upendo wako umesimama imara milele, kwamba umeuthibitisha uaminifu wako mbinguni juu. Kwa hiyo, atatoa malalamiko makubwa sana kwamba Mungu amewaacha watu wake, lakini siku zote huwekwa kwa sifa. Hiyo ni moja ya mambo ambayo nimekuwa nikizungumza.

Umesema, nimefanya agano na mteule wangu. Nimemwapia Daudi mtumishi wangu. Nitaweka kizazi chako milele na kukifanya kiti chako cha enzi katika vizazi vyote.

Na kwa hiyo, anakariri hapa agano la Daudi na agano la Mungu kwa nyumba ya Daudi. Kwa mfano, katika mstari wa 19, mara moja ulipozungumza katika maono na watu wako waaminifu, ulisema, nilimpa shujaa nguvu. Nimemwinua kijana kutoka miongoni mwa watu.

Nimempata Daudi mtumishi wangu na kwa mafuta yangu matakatifu nimemtia mafuta. Mkono wangu utamtegemeza. Hakika mkono wangu utamtia nguvu.

Adui hatamshinda. Waovu hawatamdhulumu. Nitawaponda adui zake mbele yake na kuwapiga watesi wake.

Upendo wangu mshikamanifu utakuwa pamoja naye. Na kwa jina langu, pembe yake itatukuzwa. Nitaweka mkono wake juu ya bahari na mkono wake wa kuume juu ya mito na kadhalika.

Kisha anatoa masharti ya agano katika mstari wa 30, ikiwa wanawe wakiiacha sheria yangu, na wasizifuate amri zangu, wakizivunja amri zangu, na kushindwa kuzishika amri zangu, nitawaadhibu dhambi yao kwa fimbo, na uovu wao kwa kuchapwa. Lakini katika mstari wa 35, anasema, mara moja kwa wote, oh, mstari wa 33, lakini sitaondoa upendo wangu kutoka kwake. Wala sitasaliti uaminifu wangu kamwe.

Sitavunja agano langu, wala sitabadili yale ambayo midomo yangu imetamka. Mara moja na kwa wote, nimeapa kwa utakatifu wangu. Sitamdanganya Daudi kwamba uzao wake utaendelea milele na kiti chake cha enzi kidumu mbele yangu kama jua.

Itathibitishwa milele kama mwezi, shahidi mwaminifu mbinguni. Lakini sasa maombolezo yanakuja, lakini umekataa. Umekataa.

Umemkasirikia sana mpakwa mafuta wako. Umelikataa agano ulilofanya na mtumishi wako na kulitia unajisi taji yake katika mavumbi. Umezivunja kuta zake zote na kuzifanya ngome zake kuwa magofu.

Wote wanaopita wamemteka nyara na amekuwa dharau ya jirani zake. Umeinua mkono wa kuume wa adui. Na hivyo anamalizia kwa agano la Daudi kuonekana kuwa halikufaulu kwani sasa adhabu inatolewa kwa nyumba ya Daudi.

Na hapo ndipo kitabu cha tatu kinaishia. Inaisha na kushindwa kwa agano la Daudi na uhamisho. Ninabishana na Wilson, ni karibu na mfalme kwa kiasi kikubwa.

Nafikiri unaweza kuona hilo waziwazi katika Zaburi 2, Zaburi 72, na Zaburi 89 mwishoni mwa kitabu cha tatu. Lakini kuna kitu kinatokea hapa na mara moja tunaenda kwa Musa ambaye Mungu alimtumia kutafuta taifa. Na hapo ndipo unapopata, Ee Mungu, natumaini umri umepita.

Ingawa nyumba ya Daudi imeshindwa na haijashika agano, hata hivyo, Mungu hashindwi. Na hivyo anaanza na, Bwana, umekuwa makao yetu katika vizazi vyote kabla ya milima kuzaliwa au wewe kuleta dunia nzima tangu milele hata milele. Wewe ni Mungu.

Na ni katika muktadha huu tunapata Zaburi za kutawazwa ambazo Mungu anatawala. Kwa hiyo, ingawa nyumba ya Daudi inashindwa, Mungu hashindwi. Bado anatawala.

Na yeye ndiye ambaye hatimaye ataleta hukumu duniani. Hii inaonekana kama kitabu cha tatu kimeandikwa kwa mwanga wa uhamisho, kitabu cha nne kinaonekana kuandikwa labda wakati wa uhamisho. Na wanatazama nyuma kwa Mungu aliyeanzisha taifa.

Musa alitajwa mara moja tu katika Zaburi, katika kitabu cha kwanza hadi cha tatu, nadhani ni Zaburi 77. Katika kitabu cha nne, ametajwa mara saba. Kwa maneno mengine, inarudi kwenye mwanzo tena.

Na Mungu anaipita nyumba ya Daudi. Kuwepo kwao hakutegemei nyumba ya Daudi. Kuwepo kwao kunategemea Mungu aliye hai.

Zaburi ya 106 inayomalizia kitabu cha nne ni kwamba wanamwomba Mungu awakomboe wanaonekana kama kutoka uhamishoni. Angalia Zaburi 106 na mstari wa 47, utuokoe Bwana Mungu wetu, na utukusanye kutoka kwa mataifa ili tulishukuru jina lako takatifu na utukufu kwa jina lako. Na kisha kupata doxology.

Kwa hivyo, sala ya kumalizia ya kitabu cha nne, ambapo wanarudi kwa Musa na Mungu amevuka. Sasa wanamwomba Mungu awakusanye, walio ughaibuni, awakusanye kutoka kwa mataifa. Kitabu cha tano kinashughulikia hilo.

Na kitabu mstari wa kwanza wa Zaburi 107 mechi mstari wa mwisho wa Zaburi 106. Zaburi 107, shukrani kwa Bwana kwa kuwa ni mwema. Upendo wake wadumu milele.

Na waliokombolewa wa Bwana wasimulie hadithi yao, waliokombolewa kutoka kwa mkono wa adui. Ona wale aliowakusanya kutoka katika nchi, kutoka mashariki na

magharibi, kutoka kaskazini na kusini. Kwa hiyo, kitabu cha nne kilimalizika ambacho kilitukusanya kutoka kwa mataifa.

Na kisha kitabu cha tano kinaanza, akawakusanya wale aliowakusanya kutoka katika nchi, kutoka mashariki na magharibi, kutoka kaskazini hadi kusini, alipowarudisha watu wake. Na ndani ya muktadha huu, tunapata Zaburi zingine za kimasiya. Ni katika kitabu hiki tunapata Zaburi kuu ya 110, kwamba kutakuwa na mfalme ambaye atatawala kutoka bahari hadi bahari na pwani hadi pwani na anayetawala hadi miisho ya dunia.

Kwa hiyo, nadhani unaweza kuona kwamba mfalme ana jukumu muhimu sana katika kitabu cha Zaburi. Na nadhani, tulipokuwa tukizungumza juu ya Zaburi za kimasiya, kwamba hatimaye zinazungumza juu ya Bwana wetu anayezitimiza. Na nadhani hiyo ni dokezo zuri la kumalizia kozi.

Na tutaikomesha hapo. Je, unaweza kufunga kwa maombi? Hakika. Baba, asante kwa kuwa ulitupa neno la hakika la unabii, katika neno la kinabii na kwa mfano.

Asante, Bwana, kwamba wanazungumza juu ya Mwana ambaye unapendezwa naye. Mwana ambaye umeigusa mioyo yetu, ili tuweke tumaini letu kwake. Asante kwamba anajenga ufalme wake na kwamba umetuchagua sisi ambao hatukuwa watu wasio na asili.

Umetuchagua kuwa sehemu ya ufalme huu. Na umeweka ndani ya mioyo yetu, upendo kwako, upendo kwa jirani, upendo kwa haki. Na umeweka ndani ya nyoyo zetu utambuzi wa kupambanua kati ya ukweli na uwongo, kati ya ukweli na uwongo.

Asante kwa kuwa tumekuwa na wakati huu pamoja katika kitabu cha Zaburi ambapo tumejifunza kukuhusu. Tumejifunza hekima na tumejifunza kuhusu Bwana wetu. Na kwa hivyo Bwana, umejibu maombi yetu.

Tunakuomba utuongeze maana katika imani yetu. Tunaomba, Bwana, tupate uzoefu wa bidii kwa wema wetu, ili tuwe na ujasiri zaidi katika maungamo yetu, na kwamba tutakuwa na ujasiri wa uaminifu tunapojaribiwa. Asante kwa kila mwanafunzi ambaye anashiriki katika darasa hili.

Uhimidiwe, Bwana. Na wanafunzi wote waseme, Amina na Amina. Katika jina la Kristo, Amina.

Huyu ni Dk. Bruce Waltke katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Zaburi. Hiki ni kipindi cha 28, Uhariri wa Psalter.